

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS-, A F. M. K. E. SELMECZBÁNYAI VÁLASZTMÁNYA- ÉS A MAGYAR TURISTA-EGYESULET SZITNYA-OSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

KUTI ISTVÁN.

Kiadó és laptulajdonos:

JOERGES AGOST.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hirdetések megállapodás szerint számíttatnak.

Nyilttér díja soronként 20 fil. Bélyegdíj minden hirdetésért 60 fil.

Megjelen minden csütörtökön.

A munkaközvetítés.

„Az ígélet szép szó, de ha megtartják a legszebb.“ Ezt vallja nemcsak egy régi magyar közmondás, hanem Hegedüs Sándor miniszter is, ki elvéül fogadta, hogy a képviselőházban elmondott tartalmas programbeszédé alkalmával tett szép ígéreteit rendre *be is váltja*. A posta, a vasut, ipar és kereskedelem terén igen sokat törlesztett már ígéreteiből, csak nemrégiben pedig megmutatta, hogy a szociális kérdés rendezésétől sem irtózik. Egy mindinkább égető társadalmi kérdés megoldásának vág neki Hegedüs Sándor miniszter nagy bátorsággal és lángelmével. Ezt a kérdést *munkanélküliségnek* hívják.

Valóban különös, hogy e kérdés épen ma, mikor a termelés oly magas fokát érte el s mikor a fogyasztás annyira emelkedett, kerül felszínre és a szociális bajok egyik legjelentékenyebb tényezőjévé képezi.

Hogy a mai viszonyok mellett a munkanélküliség mégis oly nagy arányokat öltött, annak okai igen egyszerűk. Első sorban a technikának óriási haladása és a gépeknek az emberi munkaerőt helyettesítő szerepe

tettek *főlegességé* igen nagy emberi munkaerőt. Azon férfi-munkásokat pedig, kikre a gépek mellett is szükség volt, felváltották a kisebb igényű nők és gyermekek jóval olcsóbb munkaejükkel. Másodsorban a gyáraknak éjjel-nappal tartó folytonos üzeme, melyből lassankint a *túltermelés* állott elő, szaporította a munkanélkülieket.

Ezeket az állandó okokon kívül vannak még olyanok, melyek csak időszakonként lépnek fel, de mindamellett igen nagy horderejűek. Így a gazdasági válságok: (melyek néha a túltermelésre vezethetők vissza) a rossz termékek, melyek természetesen a mezőgazdasággal kapcsolatos illetőleg szorosabb összeköttetésben levő iparágakban éreztetik káros hatásukat. Ezek a munkanélküliség keletkezésének és terjedésének főbb okai; mely nemcsak a közzgazdaságra hátrányos, az által, hogy a munkaerő egy része állandóan parlagon hever, de a társadalom békéjére veszedelmes is.

Társadalmi tekintetben — mondhatjuk — nagyon szomorú következményei vannak e bajnak. Nem sajnálatos-e, hogy embertársaink egy része munka nélkül van? A munkásosztálynál pedig a munkanélküliség

legtöbb esetben a *kenyérlétküliséget* vagyis azt jelenti, hogy a *munkanélküli éhezni* kénytelen. És éppen ebben rejlik a legnagyobb baj. Mert az a munkás, a ki dolgozni akar, de munkát kapni még sem bír, ezt a fennálló társadalmi szervezet hibájának rója fel, mely neki munkát adni nem tud. Az osztályellentétek pedig még jobban *kiélesednek* és a társadalom rendjével való elégtelenség szintén csak nagyobodik. Gyakran pedig a munkanélküli, csak hogy éhségét csillapíthassa, a bűncselekményektől sem riad vissza, a munka nélkül levő nők pedig az erkölcsstelen életmódtól.

Látva mindeme bajokat, a társadalom a tudománnyal karöltve iparkodik a munkanélküliség megszüntetésére. A munkanélküliség okozta nyomor megszüntetésére illetőleg enyhítésére szolgálnak a *munkaközvetítő intézetek, a közmunkahelyek és a munkássegélyező intézetek*. Jelen cikkünkben csak az első helyen említett intézményről, a munkaközvetítéstről szólnunk, miután Hegedüs Sándor ilyennek felállítását tervezi.

És ez a lehető *leghelyesebb!* Nagyon idővs intézkedés ugyan az is, ha a munkára kész szegény ember nyomorúságát a

„A SELMECZBÁNYAI HIRADÓ“ TÁRCZÁJA.

A napraforgó.

— Elbeszélés. —

Hát ki tehetne róla? Mindenkiné megvan a maga szenvedélye: a részegnek a bor, a magabazárkózottnak az emberkerülés, — egyik sem tud nélküle meglenni. Mit haraguszok rája? Hja, az ember csak azért gunyolja a másikat, mert nem tesz ugy, mint ő. Pedig szépen kijöhetnének mindenkivel, ha akarnók.

Lám, az ibolya szereti azt az árnyas, csendes tájat, a tavi róza csupán a láp közepén élhet, némely ember az örökké vig lársaság rabja . . . hát miért ne hagyók azt a nagy sárga, tányeralaku virágot is sűtkézrezi a napfényben, melynek neve napraforgó? . . . Bizony, a legtöbb ember is szeret más fényben ragyogni és mégsem haraguszok ráte.

Hát erről a sárga virágról mesélek nektek.

I.

A nap már lement, hátrahagyva még egy időre piros fényét az égen, azután eltűnt az erdélyi havasok égbenyülő hegyei mögé. Valami kis oláh falu bujt oda az X.-i hágó mögé s kicsinységében szegyenlette tán a nevét megmondani, vagy miért? — elég az ahhoz, hogy nem is emlékszem már rá, mi volt a valódi neve, csak

csufnevére tudok visszagondolni. Bűdös fészek a név, mit a szomszédok rája tukmáltak, százados piszka miatt. De lám, minő csodás a terméke szeszélye, alig van vámege, hol a leányok oly gyönyörűséggel teremének, mint eme kis helységben. Akad is vevő rájuk, száz is egyre, mert az az édes mosolygásu, festői természetű lányhad csak erre látható.

A nap már lement s lassan elaluszik a sok munkától fáradt lakosság. Itt-ott még ég a méceses, az ablakból vetve ki fényt a sötét utcára, azután sötét lesz, csendes lesz minden.

Hej, nagy nap lesz holnap! Dobog a sok fáta szíve, álmodnak szépet, mintha csak a szerelem istene esőkölt volna bűvös gondolatot homlokukra; holnap lesz a szent-Mihály napi leányvásár. Holnap veszi fel minden leány, minden legény a legszebb ruháját, felaggatja nyakára a temérdek gyöngyöt, arany és ezüst pénzeket, holnap kötik fel a legzűlrább kötöket elül is, hátul is; holnap lesz a nagy nap, mikor száz faluból jönnek a legények, hogy a Kékhegyen megnézzék a pajkos leány csapatot mely négyesével jár-kei a tölgyek alatt s vihogással inceselkedve, csábítja a szép rumulikat édes szerelmi mámorba.

Aluszik már mindenki, csak abban az egy ablakban látszik még fény: egy szép hajadon tisztogatja, fényesíti a sok ezüst pénzt, csak ő van

még fenn, a — Napraforgó. Így nevezi minden ember, mert hiúságában odafordul, hol a nap feléje sűt: azt szereti, a ki sok-sok gyöngyöt, aranyat tud neki adni, hogy hiúságának kielégítést szerezzen. Szeretik a legények, mert nincs szebb lány nálánál; haraguszok rá a többi lányok, mert elhódítja tőlük a legényeket.

A szép fáta dörzsöli az ezüstöt s halkan dudol mellé valami merengő dalt, minőt csak a román lant tud elővarázsolni.

— Én leszek a legszebb; én és senki más! — sutlogja örömprepe és kacér mosolylyal nézegeti magát a tükörben. Hej, Stephancsek Zorka, te már sok embernek elvetted az eszét, most ismét el fogod venni egy legénynek, ki aranyokat fog adni csöködért . . . Arany, ezüst, gyöngy! . . . ah, milyen szép, mint a kelő napfény a Kraszna hegyek csucsain.

Aztán elrakta a kincseket, nézegette magát még a tükörben, hogy szinte megrészegült önnön csábító alkattától; azután lefeküdt és édes mosolygással, de nem minden izgatottság nélkül, elaludt.

II.

Csillog a lomb, mintha bearanyozták volna; fujdogál a szél, rozmaringszagtól eltelve: messzire hallatszik az üde lánykaczaj, mely belevegyült a tamburás s a dudás fátyolozott hangjába. Lehallatszlik a vásár zsbaja a kék hegyről a lenn el-

lehetőség szerint enyhítik, vagy pedig, hogy ideiglenes kenyérkeresetet biztosítsanak neki, de ez csak ideig óráig tarthat, a baj teljesen orvosolva nem lesz. Csakis a munkaközvetítés képes a munkanélküliséget végképpen megszüntetni. Mert ha az, aki munkát keres, *biztosan, gyorsan és ingyen* megkapja a nekivaló helyet és az, akinek munkásra van szüksége, tudja, hová forduljon érte, akkor áll helyre a kellő egyensúly. A miniszter tehát a leghelyesebb módot választotta a kívánt cél elérésére.

A munkaközvetítés helyes szervezése czéljából meghatározta a miniszter a létesítendő intézetek jellegét. Mert az is nagy szerepet játszik, hogy az intézmény állami, városi vagy önálló jellegű. Ebben a tekintetben Hegedűs Sándor nem utánozza a külföldet, mely a munkaközvetítést már rég meghonosította, hanem a szervezést egészen új alapra fekteti. Míg például Németországban városi munkaközvetítő intézetek, Franciaországban pedig magánvállalkozások végzik a közvetítést, Belgiumban pedig maguk a munkások tartják fenn ezen intézményt, addig a magyar munkaközvetítő intézetek a kereskedelmi és iparkamarák mellett szervezendő önálló intézmények lesznek, a melyeknek fenntartásához az állam is és a községek is hozzá fognak járulni. Az intézet működésére választmány fog felügyelni, melynek egy harmadrészét a munkaadók, harmadrészét a munkások, a harmadrészét pedig oly férfiak képezik, kik az intézményben semmi féle módon érdekelve nincsenek. Valamennyi fölött pedig maga az állam fog felügyeletet gyakorolni. A közvetítés pedig *ingyenes*.

E kérdés rendezésével tehát a szociális bajok száma megfogy egygyel, még pedig nem is a legkisebbel,

A munkanélküliség fogalmát vázlatosan, de hű vonásokban ecseteltük, lássuk már most a munkaközvetítés intézményével elérhető eredményeket.

A munkaközvetítés által nemcsak azt érzük el, hogy tudomására hozzuk a munkásnak hol kap munkát, de egy közgazdasági szempontból fontos eredményt érünk el, *forgalom képessé* tesszük a legfontosabb árut: a munkát. Megkíméli továbbá a munkást a pénz- és időpocsékolástól, mert ma napokig sőt hetekig kereshet munkát és szaladgálnia kell az egyik munkaadótól a másikig. Ezt a kóborlást megszünteti a közvetítés, és a munkást mindjárt ahhoz a munkaadóhoz vezeti, a kinek órára szüksége van. De a munkások anyagi helyzete is javul a közvetítés által. Mert mostanában a munkanélküliek csakhogy éhségüket csilapíthassák, készek bármilyen bérért munkába állni, miáltal a munkabért mélyen leszorítják, úgy hogy sem ők, sem a többi munkások megélni alig képesek.

Erkölcseleg szintén felemelőbb egy oly munkaviszony, mely a munkás és munkaadó közt szabad egyezkedés alapján, mint egyenrangú felek közt jön létre, mintha a munkás, hogy úgy mondjuk, *koldulni* kénytelen a munkát. Különösen a munkakereső nőkre nézve veszedelmes ez a munkaadótól munkaadóhoz való kóborlás, mert — mint fentebb is említettük, az erkölestelenségeknek nyit itag kaput.

De nemcsak a munkások szempontjából szükséges és fontos e közvetítés, hanem a munkaadónak is szemmel látható előnyöket biztosít azon körülmény, hogy munkásszükségletét, legkönnyebben és biztosabban a munkaközvetítő intézetek útján elégítheti ki. A rendszeres munkaközvetítés anyagiilag és erkölcseleg emeli a munkás helyzete-

tét és biztosít a munkaadónak alkalmas és megfelelő munkaerőt, mi által az adó képességet is emeli és a munkadót és munkást egymással *kibékíti*. Lesznek ugyan munkások, akik így sem fognak munkát kapni, de nem lesz többé a baj általános, megszűnik társadalmi kérdés, társadalmi veszedelem lenni.

Hegedűs Sándor minisztert elismerés illeti meg e legujabb, bölcs intézkedéseért. Igaz ugyan, hogy egyelőre csak a fővárosban állítanak fel munkaközvetítő intézetet, mert ott szerinte a legelőőbb e kérdés rendezése. Reméljük azonban, hogy a miniszter nem fog a *vidékről* sem megfeledkezni hol a munkaközvetítő intézetek *szükségsége* szintén mindinkább érezhetővé válik, és a budapesti szervezethöz ki fog indulni e fontos kérdés országos rendezése.

E. V.

A mi közlekedésünk.

(Polytátság es vége.)

Azonkívül a rigol mind egy kaptafára van esinálva, egy-egy hosszú vonalnak a kezdetén olyan nagy, mint a végén, az az a csekély víznek oly nagy, mint a nagyknak vagy egy rövid utazásukban olyan nagy mint a hosszabban. Mennyi haszontalan költségpedig ne tessék hinni, hogy ez szörzsal hasogató, mert minden rigol előállításához kell földás, kell könyag melyet rendszeren messziről kell hozatni, s megelőzőleg törni, s kell ezen anyagot földbe rakni. S képzelnünk kell, hogy van talán százal is több utazásunk, melyet helyreállítani szükséges s elfogjuk hinni, hogy itt a takarékoskodás nem csak költség, de legfőképp idő nyerd tekintetében nagyon fontos.

De ez másképen alig is lehet tekintve azt, hogy a rigolokat a következő saját esze és akarata szerint építi, s ha már előállításuknál senki sem néz utána, hogy kívánhatnók, hogy föntartásukkal valaki törődjék, pedig sokszor egy-egy kapavágás nagy rongálástól mentené meg az tal-

terülő lapályra, hol a mozsárban furdó kőcsag ezüstfehér pihéje káprázlatóan csillog a meleg nap sugarban. Gyerekek zsbaja, a sipok eses fütyje, egy pár bepálinkázott romuli káromkodása, azután az az edes zümmögés hallatszák, mely a méhek dongásával azonos, jelképezve a leánysereget, mely méhekként rajza körül a legényeket, tüzes tekintettel sebezve meg a férfi sziveket.

— Zorka, te angyal! Adok miden, mindent, a mit a lelked megkíván, csak egy csókot kérek, melytől megittasodhassak; — kiált egy fiatal legényke, alig serkedő bajusszal.

Bezzeg dikeziózhatsz; nem is látja őt a lány: körülötte udvart képez a szép, deli bojárok csapata. Kaczag a lányka, s szeme versenyt csillog a temérdek nyakkékkal.

— Mennyi az ára e szép szemnek? — kérdi egyik udvarlója.

— Ezer pengő! — kaczag a leány. Ezer pengő. Ki ad többet érte? — és vihogva siet el, hogy csábító alkota meglássa a szél fúvásától odatapadó könnyű, fehér ruhában.

— Itt az ezer pengő! — kiált valaki és hirtelen csókot nyom a meglepett leányka ajkára.

— Ki meri Zorkát megcsókolni az én szemem láttára? — kiált az a legényke és megragadja a bojár vállát. A tőmeg odasereglik, lefogják a dühös gyereket, ki aztán előadog, valami rosszat ígérve.

A többi leányok irigy szemekkel nézték a

Napraforgót, kinek esengő hangja magához vonzza minden szép férfújokat.

A kaczér lány pedig jobbra-balra fordul, járja a táncot eszevesztetten . . . Hárman is megvették. Kié legyen most? Hamar kitalálhatjuk, így szokta ő mindig tenni: eladja magát háromnak is és egynek sem jut belőle más, annál a részegítő csóknál, a mit ő végül szűken osztogatni szokott. Eladja magát ugy, hogy tiszta marad, mint a kék hegyek regebeli madonnája. A pénzen aztán azokat a gyöngyöket s aranyokat veszi, miket a nyakára illesztget, kielégítvén személyes vágyait.

Még hangzik a tambur zenéje, lágy zümmögéssel, mint egy örök szép mámor. Már oszolni kezd a vásáros nép alkonyatban lévén a nap s messzire van még az otthona. A legények elkisérlik kocsijukon a lányokat s azután már csak a mulatni akaró legénység marad a sátorban, dalolva kedvesek csaltságát és az ital gőzében átkozva mindenkit, ki nem akar velük tartani.

Estzendőre ismét népes lesz a Kékhegy, addig magában áll, mint a levelétől megfosztott kopár nyárfa.

III.

Zorka, a szép Napraforgó épen leveté himzett kötőjét, mikor az éjszakában kopogást hall ablakán.

— Zorka, szép kedvesem, nyisd ki ablakod, nyisd ki nekem, mert meghalok utánad, — zokog kívül egy hang, annak a fiatal legénynek a

hangja, a ki egy csókot kért s azt sem kapta meg. Megismerte a leány s tetette magát mintha nem is értené.

— Zorka, te vesztemet akarod. Megver még az Isten. — rimáncodik egyre az a hang, de a leány még ugy se hallgat rá, csak rámolja kincset, gyöngyeit, mit az a bojár adott neki. Törődött is azzal a szegény ördöggel odakinn, bánta is, ha elvész is az . . . csak az aranyait nézte, nézte egész lelkevel.

— Zorka, nyisd ki már az ablakot, mert beverem!

A lány feljedit a hangtól, aztán kinyitotta ablakát.

— Takarodj innét, te pernahajder! Még éjnek idején sem hagysz nyugtot! — s ujra becsapta ablakát.

Elhallgatott a hang. Csened lett, csak az aranyak kedves csöngése hallatszott, csak a lány halk mormogása . . . huszonöt . . . huszonhét . . . harmajnczketű.

— Hát nem fogsz senkit többé szeretni! kiáltott valaki és egy pisztoly lövése rezzenit meg a levegőt. A leány feljedit, semmi baja sem történt, de a második lövés azt az ifjut teríté le, ki nem volt elég fényes, hogy a Napraforgó felé mosolygasson.

. . . Vajjon az a kaczér lány mit érzett e pillanatban? Talán jobb lélek szállt belé, mert . . . sirt.

Mesemondó.

leti termek, a Fritz házban fognak tartatni továbbra is a géptani és bányatani előadások s itt marad az igazgatóság, a titkári hivatal és az akadémia könyvtára. A bányatorvényszek épületét a pénzügyminiszterium veszi át s ottan a bányauzem-hez tartozó egy pár hivatalt helyeznek el.

— **Államvizsgák az akadémián.** A bányászati akadémiát végzett hallgatók közül tizenheten állottak elő államvizsgára e hó 11-én és pedig kilenc bányász, hét vaskohász és egy fémkohász. A nehéz vizsgálat hét napon át tartott s mint örömmel értesülünk a lehető legjobb sikerű volt, merl a tizenhét jelentkező közül tíz jó és jeles, hét pedig egyszerű eredményű vizsgázott le. Az államvizsgák *Szathmáry Béla* miniszteri tanácsos volt kormánybiztos, aki legnagyobb megelégedését fejezte a jó eredmény fölött.

— **Az akadémia új tanéve.** A bányászati és erdészeti akadémián az új tanév e hó elején kezdődött meg a beiratkozásokkal, a melyek egészen 12-ig tartottak. A beiratkozás végleges eredménye a következő: be van iratkozva 28 első éves, 21 második éves, 23 harmad éves bányász; 12 első éves, 14 második éves, 7 harmad éves vaskohász; 9 első éves, 4 második éves, 3 harmad éves, 1 negyed éves fémkohász; 55 első éves, 33 második éves, 22 harmad éves erdész. Az első éves akadémiai hallgatók összesen 104-en vannak, tizenötlet többten tehát mint a mult évben s épen ennnyivel nagyobb az akadémiai hallgatók összes létszáma a tavalyinál, a mikor összesen kétszáz-tizenheten voltak, míg az idén kétszázharminckeltemen vannak.

— **Megakadályozott öngyilkosság.** *Koribszky Zsuzsa* cselédeleány, afölötti elkeseredésében, hogy nem tudott olyan szolgálatot kapni, ahol nyolcz forint bért kapott volna, e hó tizenhetedikén reggel a tóba akart ugrani. A rendőr-

ség szerencsére tudomást vett az elkeseredett leány sötét tervéről s még idejében ért a Klinger-tárhoi tóhoz, hogy megakadályozzon egy újabb öngyilkosságot.

— **Szűnik a járvány,** nem a belvárosban, a hol a kanyaró járvány egyáltalán nem akar engedni, de Hodrusbányán, a hol a hőkhurut, mely miatt az iskolákat sem lehetett megnyitni, most már szűnőben van. Az iskolákat a jövő héten megnyitják.

— **Erdészeti államvizsgák.** Az őszi erdészeti államvizsga folyó évi október hó 30-án és az erre következő napokon a fennálló szabályzat értelmében Budapesten, az országos erdészeti egyesület székházában délelőtt 9 órakor fog megkezdetni és folytatólag megtartatni. A vizsgára jelentkezőket felhívja a földművelésügyi m. kir. miniszter hogy a vizsga lehetőségére nyert engedélyt a vizsga megkezdése előtt a bizottság elnökének bemutassák.

— **Kis- és középkereskedők országos értekezlete.** Az 1900. évi január 1-én életbelépő új italmérsi törvényben és az ahhoz kiadott végrehajtási utasításban a korlátolt italmérséssel bíró kereskedőkre nézve foglalt sérelmes intézkedések megváltoztatása érdekében országos értekezletet tartanak az érdekelt kereskedelmi testületek. Az értekezletet f. hó 20-án tartják meg a budapesti kereskedelmi és iparkamara helyiségében a következők napirenddel: 1. Az értekezlet megalakulása. 2. Az italmérsi törvényben és végrehajtási utasításban foglalt sérelmes tárgyalása. 3. A kis- és középkereskedők testületeinek országos szervezkedése. Városunkból az értekezleten *Krausz V. G.* és *Geiger Márk* kereskedők vesznek részt.

— **Ellenőrzési szemlék.** Most folynak a tartalékos, pottartalékos katonák és a népfelköl-

ellenőrzési szemléi az egész országban. Nálunk e hó 16-án volt a közös hadsereg kötelékébe tartozó tartalékosok szemléje, melyen kétszáznál többen jelentek meg. A népfelkölési szemle folyó hó 19-én és 20-án, a honvédségi szemle pedig e hó 28 napján lesz. Felhívjuk a szemlekteleéseket, hogy pontosan jelenjenek meg a szemléken, mert katonáék nem ismerik a tréfát s szigoruan büntetik a mulasztókat.

— **Közveszélyes örült.** Prusa Emilia hodrusbányai lakóst e hó 17-én mint közveszélyes örültet beszállították a városi kórházba. Az öreg, 66 éves nő tényleg közveszélyes, mert gyujtokalási mániában szenved.

— **Baleset.** *Kruzsliák György* kohómunkást tegnap életveszélyes baleset érte a bélabányai erdőben, hol favágás közben egy nagy fa ráesett. Veszélyes belső sérüléseket szenvedett a szerencsétlen s orsmélet nélkül szállították lakására. Az orvosi vélemény szerint életben maradásához nincs remény.

— **Fortuna otthona.** Az osztálysorsjáték utolsó húzásán a 600,000 koronás jutalom nyermény a rendkívül szerencsés és hírneves *Gaedicke A.* főgyűjtődéjében (Budapest, *Kossuth-Lajos* utca 17.) vásárolt 62551 számú sorsjegyre esett. Ezen főelárulást kifizetelt már veróinek egy 400,000 koronás főnyerményt, kétszer 100,000 koronás főnyerményt, háromszor 60,000 koronás főnyerményt. I. osztályú sorsjegyek ezen szerencsés főelárulónál már most kaphatók.

— **Nagyot hallók figyelmébe.** Egy dusszardg nő, akit dr. *Nicholson* művész földobjával a nagyot hallástól és fülzúgástól megmentett, *Nicholson* intézetének 20000 márka ajándékot adott, oly célzattal, hogy az olyan siket és nehezen halló szegények, akik nem képesek e mű földbobokat megszerezni, ingyen kaphassanak segítséget kellemetlen betegségük ellen. Az ez iránti megkeresések a következők címre küldendők: *Nicholson G. D. Z.* intézete. „Longott”, *Gunersburg, London, W. Anglia.*

HIVATALOS RÉSZ.

14234. szám. 1899.

Hirdetmény.

A cs. és kir. közös központi pénztár által kiadott és 1888. évi július hó 1-től keltezett osztrák értékű egy forintos államjegyek beváltási határideje az 1894. évi július 24-én 55863 sz. a. kelt és a „Budapesti Közlöny” 1894. évi július hó 24-én megjelent 167. számában közzétett rendelet értelmében folyó 1899. évi december hó 31-én lejár.

Ezek az o. é. egy forintos államjegyek már csak 1899. évi december hó 31-ig fogadtatnak el a váltópénztári teendőikkel megbízott állami pénztáraknál és a cs. és kir. közös központi pénztárnál más törvényes fizetési eszközökre leendő átváltás végett.

Ez a körülmény azzal a figyelmeztetéssel hozatok tudomásra, hogy 1899. évi december hó 31-ike után ezek az o. é. egy forintos államjegyek már nem váltatnak be és ennek a határidőnek elteltével az államnak ez államjegyek beváltására vonatkozó kötelezettsége megszűnik. Budapest, 1899. szeptember hó 12-én.

A hivatalos másolat hitelűl;

Budapest, 1899. szeptember 13-án.

Christian János, s. k.

5684. szám.

szv. 1899.

Hirdetés.

Alulírott városi adóhivatal közhírré teszi, hogy az adótartozások fejében lefoglalt zálogtár-gyak f. évi október 9-től október hó 28-ig nyilvánosan el fognak árvereztetni. Felhívtnak tehát az adóhátalékosok, hogy tartozásaikat f. évi október hó 9-éig a városi adópénztárnál fizessék le. Selmeczbányán, 1899. szeptember 19-én.

A városi adóhival.

6417. szám.

rkp. 899.

Hirdetmény.

Selmecz-Bélabánya sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a leérkezelt működési tervzet szerint a f. évi ellenőrzési szemle a közöshadseregbeli legénységre nézve október hó 16, a honvédségi szemle pedig október hó28-án mindig reggeli 8 órától kezdve az ó-vár tornatermében megtartatni fog.

Miről az érdekelték azon hozzáadással értesítettnek, miszerint a fentjelzett napokban katonai-csellel honvédelmagazolványaikkal ellátva pontosan megjelenjenek.

Selmeczbányán, 1899. szeptember 23-án.

Krausz Kálmán,
rendőrfőkapitány.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései.

1899. október 11-től október 17-ig.

Kihirdetések.

Sorszám.	A kihirdettek nevei.	Lakóhelye.
1	Bulla Emand Poljakovics Jozefa	Rovna
2	Liesko Endre	Steffultó
3	Foltán Jozefa Maracek István Zajác Paula	Hodrusbánya

Házasság.

Sorszám	Az egybekelték nevei	Lakhelye
1	Jang Mihály Bacsik Mária	Szítnyató Illés

Születés.

Sorszám	A szülők neve.	A gyer-mek néme	Lakóhely.
1	Korenek Mihály Bránszky Anna	leány	Selmeczbánya
2	Majovszky János Pentek Erzsébet	fiu	"
3	—	leány	"
4	Rathgeb Mária Tonhauser Franciska	fiu	"
5	Pecher Samu Polony Erzsébet	"	"
6	Lehoczky József Hricz Mária	"	Hodrusbánya
7	Lichner Ferencz Weisz Erzsébet	"	"
8	Vogl Ferdinand Gregor Magdolna	"	"
9	Blahút István Teren Mária	"	Bélabánya
10	—	"	"
11	Lovász Zsuzsanna	"	"
12	Kugyela József Meho Mária	"	"
12	Stefanek János Mendrei Zsuzsanna	"	"

Halálozás.

Sorszám	Az elhunyt neve.	Kora	A halál oka
1	Lupták Kubo Jánosné	47 é.	méhrák
2	özv. Richter Jánosné	77 é.	szelhűdés
3	Longauer Ferencz	45 é.	szelhűdés
4	Komzsa András	28 é.	agykérlob
5	Szamel János	1 h.	görcsök
6	Kralovianszky Andr.	67 é.	tüdőgyulladás
7	Stepiga Istvánné	54 é.	tüdőgyulladás
8	Buzik András	3 é.	veselob
9	Hertl István	50 é.	öngyilkosság

Az életbiztosításról.

Takarékosságra int a kor szelleme. Egyrészt azért, mert ijesztő módon tolong minden pályán a tömeg ember és nyüzsgő sokaságából nem mindenkinek jut kenyér; másrészt, mert ezek kezéből esavarja ki az életfenntartó eszközt — a gép és még folyton növekvőben van a harez az emberi erő és a masina energiája között. Panasza nyílik az emberi ajk, mint Madách mondja Ember tragédiájában: „Több az eszkimó mint a foka!” Nagy szociális átalakulásoknak kell történniök, hogy kiegyenlítést nyerjen az emberkinálatt és a kereslet közötti kedvezőtlen arány és csak jövő generációk fogják a szociálistizmus nivelállo hatását érezni; de amíg a társadalom üstjében a jövő életlita forr, addig hallani véljük a kor intelmét, amely szól szegényhez, gazdaghoz egyaránt: „takaríts!”

És boldogok, akik a kor szózatát hallják és követik.

Az életnek legnagyobb bölcsessége szól belőle hozzánk.

De mi még messze mögötte vagyunk más kultúr államoknak ezen intelem kellő megértésében; mutatja és szomorúan igazolja ezt az alacsony arányszám, amely hazánkban az életbiztosítás terjedését jelzi. Pedig az észszerű takarításnak épen az életbiztosítás útján kell megtörténnie, mert hiszen kiszámíthatatlan a sors szeszélye és soha sem tudhatjuk, hogy megengedtetik-e értünk a következő napot. De mit takaríthatunk, ha nem áll rendelkezésünkre hosszú idő a takarításhoz? Míg az életbiztosítás intézményének épen abban rejlik áldásos és tudvós volta, hogy előre is tudjuk: mennyi a takarított összeg, akár felénk suhint a halál kaszája, akár nem.

Ha van törvénye a nagy számoknak, úgy még inkább van a fix számoknak törvénye a küzdelmes létben, amely hogy meddig tart, nincs halandó, aki megmondhatná.

A gyászának könnyűjét ugyan nem, de a nyomornak sok ezer könyvét száritaná fel, ha az életbiztosítás intézménye napjainkban terjedtebb volna nálunk magyaroknál. Pedig még mindig ott tartunk, hogy ügnyörök ezrei mozgosíthatnak az üzletszerzés céljából és ezeknek valóságos demosthenesi eloquenciát, ördögös praktikat kell kifejténiök, hogy aránylag szerény eredményt érjenek el; de mennyivel nagyobb azoknak száma, akik az életbiztosítás lényegét megérténi nem akarják, azt fel nem fogják, jóllehet egy érvt sem bírának felhozni ellene. És ezekből lesznek a gondelt aggok, az embertársak kegyelemmorzsáira utalt nyomorgók, a proletáriátus szülői.

Volt idő, amikor sovinizmusunk nem engedte, hogy éljünk a biztosítás malasztjával; mikor a külföldnek kellett volna juttatnunk pénzünket, nem lévén akkor még magyar intézet, amelyhez szívesen fordultunk volna. Ma azonban másképen áll a dolog. Van magyar alkotásu, magyar vezetési hmi intézetünk, nem egy.

Előttnök fekszik egy fiatal intézet tájékozatlója, a „Nemzeti Baleset Bizosító Részvénytársaság”, amely intézet már nem egy babért szerzett magának hasznos közgazdasági ténykedésével. Menten ösdi, avult eszméktől, sok újat alkotott már eddig is a balesetbiztosítás terén, míg legújabbban az életbiztosítást véve fel üzletkörébe, el tudta hagyni azt az ösvényt, melyen már úkapaink jártak és teremelt újat, érdekest és vonzót, a nagyközönségre nézve pedig szokatlan előnyöst.

Nem kívánjuk jelen ciklünk keretében bőven ismerténi mindazt a jeles kombinációt, amelyeket a „Nemzeti” életbiztosítási prospektusa tartalmaz; de kiemeljük azt az eddig egyedül álló módozatot, amely szerint a „Nemzeti” minden évben, kir. közjegyző jelenlétében, egy bizonyos (a prospektusban közelebbről meghatározott) számú kötvényt huzat ki, amely kihuzott kötvé-

nyek biztosított összegei, legyenek ezek bármily nagyságúak, azonnal kifizetésre kerülnek.

Elképzelhető, hogy milyen előnyt nyujt a „Nemzeti” ezen módozattal biztosító feleinek, akik közül évenként többen abban, a bizonyára őket nagyon megörvendeztető és anyagilag is súlyosan latha eső előnyben részesülnek, hogy a biztosított tőkét, amely után halálgy vagy egy-két évtizeden át díjat kellett volna fizetniök, közre kapják, esetleg már egy-két díjrészlet fizetése után is.

Szerencsés idea volt a „Nemzeti” vezetőségétől ezt a biztosítási módozatot kiokoskodni; de méltóan sorakoznak ehhez a többi táblázatok is, melyek közül csupán azt emlíjük itt fel, amely szerint lehetővé teszi a „Nemzeti”, hogy oly egyének, akik csak évek multán juthatnak dusabb keresethez, előre is nagyobb tőkét biztosíthassanak oly módon, hogy öt éven át csak a díj felét fizetik. Látszik ebből is, hogy finom érzeke van a „Nemzetinek” a gyakorlati élet igényei iránt, és így a balesetbiztosítás terén szerzett babérnaihöz hozzá fogja jogosan tűzhetni azokat, amelyeket az életbiztosítás terén szerezni legjobb uton van.

Hirdetések.

Hirdetmény.

A selmeczi takarékpénztár igazgatósága közhírré teszi, hogy 1900. évi január 1-től kezdve további intézkedésig a betevőknek az eddigi 4% helyett 4 1/2 % kamatot fog fizetni. Ezenkívül a tőkekamatadót is az intézet fizeti a nála elhelyezett betétek után.

Selmeczbánya, 1899. okt. 16.

Az igazgatóság.

Nagy áruház!

WEISZ SIMON

(GLÜCKSTHAL GYULA UTÓDA)

NŐI- ÉS FÉRFI DIVATÁRUHÁZA SELMECZBÁNYÁN.

Bátorkodom a n. é. közönségnek szíves tudomására adni, hogy az ősz szezonhoz a legújabb divatu női szövetek, parchettek, pelöche kendők, kabát és szörme gallérok, kötött és szövött áruk, Jäger-ingek és nadrágok, keztjük; továbbá valódi szepességi damaszkaruk és vásznak, Schwoill-féle chiffonok, ágy és asztal-takarók, csipke és tunisz-függönyök, asztal és futó-szőnyegek, nagy választék karmantyú és kolyekból, férfi divatcikkék.

Egy nagy parti férfi-ing félárban, ugyszintén gyermek-kötények.

Ujdonság férfi kalap és nyakkendőkben, ugyszinté mindenféle utazó és lópokrócok. Nagy raktár a legfinomabb sirkoszorukból, stb., melyeket a legolcsóbb árak mellett becses figyelmébe ajánlvá, maradtam

alázatos tisztelettel

Weisz Simon.
(Glücksthal Gyula utóda.)

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kíméletlenül, és így egy nagy ezüstárugyár kenszeritlen lön egész készletet a munkaerőnek nagyon esékely megértése ellenében eladni. En vagyok felhatalmazva ezen megbízás keresztülvitelére. Ennekfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt 6.60 megértése ellenében és pedig:

6 drb legfinomabb asztali kést, valódi angol pengével,
6 „ amerikai szabad. ezüst villát egy darabban,
6 „ amerikai szabadalmazott ezüst-evőkanalat,
12 „ „ „ ezüst-kávékanalat,
1 „ „ „ ezüst-levesmérőt,
1 „ „ „ ezüst-tejmérőt,
2 „ „ „ ezüst-tojás-kehelyt,
6 „ angol Victoria-álsótálat,
2 „ feltűnést kelő asztali gyortyartartót,
1 „ theaszürőt,
1 „ legfinomabb ezukorhintót.

44 drb összesen csak frt 6.60.

A fenti összesen 44 tárgy ezelőtt 40 forintba került és most ezek frt 6.60 minimális aron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen fehér éroz, mely az ezüst-szint 25 éviz megtartja, a miért jótállás vállalatik. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat mindenkinek, a kinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszateríteni; és senki se mulassza el ezen kedvező alkalmat hogy ezen díszgarnitúrát megnézze, mely

menyegzői és alkalmi

ajándékul minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas

Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG'S

a szabadalmazott amerikai ezüstáruak kivitelű áruházában.

Wien, II., Rembrandtsrasse 19/S.

Telephon Nr. 7114.

Szétküldés a vidékre utánvétellel vagy az összeg előleges be- küldésével. Tiszttlo por hozzá 10 krajczár. Csak a mellékelt végjeggyel valódi (egészségi éroz).

Kivonat az elismerő iratokból.

Az első küldeménynyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garnitúrát.

Kalossa Majorossy J. kanonok.

A küldeményt kaptam s meg vagyok elégedve. Kérek még egy készletet 6 frt 60 krért.

Kolozsvár Báró Bánffy.

A készletet megkaptam s igen meg vagyok vele elégedve.

Kérek ismét küldeni.

Bozovics Keresztes S. főszolgabíró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
867/1899. V. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a selmeczi kir. járásbíróság V. 417/1899. számú végzése által Eichel Sándor utóda Geiger Márk czég javára Gutfreund Samu ellen 481 fnt 02 kr. tőke, ennek 1899. év szeptember hó 30. napjától számítható 5% kamatai és eddig összesen 35 fnt 63 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 725 fnt 85 kr-ra becsült szoba butor, bor, pálinka, rum és fűszerárakból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladottnak.

Mely árverésnek a selmeczi kir. járásbírósági V. 417/99. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Selmezbányán alperes lakása és üzletében leendő eszközészére 1899-ik év október hó 23-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legutóbbat ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak,

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshöz tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdeteméynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Selmezbánya, 1899-ik évi október hó 11. napján.

Óváry Dezső, kir. bir. végrehajtó.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Árverés.

A selmeczi Népbanknál lejárt, ki nem váltott és meg nem hozsabított kézizálogok f. évi november hó 7-én és 8-án d. u. 2 órakor az intézet helyiségében megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Értesítés,

melyszerint f. hó 26-án délután 2 órakor a takarékpénztárban különféle zálogtárgyakra ugymint: arany és ezüst zsebórákra, valamint egyéb arany és ezüstneműekre nyilvános árverés fog tartatni.
Selmezbányán, 1899. október 6.
A selmeczi takarékpénztár igazgatósága.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági géppárosok Budapest Vácozi-körtút 68. sz.
állal a legújanyosabb árak mellett ajánlatotnak:

Locomobil és gőrcsaplógép-készletek
2 1/2 egység 10 lóerőig, forgószék, karkormány, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, borotvák.

Columbia-Drill
legjobb sorvetőgépek, szeszkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyretemes aczál-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes ábrák a gépek névelésére és bármelyre kitévelésre.

Lincolni főrzsegyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, hogy mintán a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közgei a Magy. Kir. Szabadalmazott Osztálvsorsjáték (V. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárúsítás végett kiadattak. -- A Magyar Királyi Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálvsorsjáték Sorsolási Terve

Ötödik Sorsjáték.

100.000 sorsjegy 50.000 nyerevény.

Első osztály		Második osztály		Harmadik osztály		Hatodik osztály					
Betét 12 korona		Betét 20 korona		Betét 32 korona		Betét 24 korona					
Huzás: 1899. november 16. és 17.		Huzás 1899. december 13. és 14.		Huzás: 1900. január 9., 10. és 11.		Huzás: 1900. márczius 14-től április 10-ig					
Nyerevény	Korona	Nyerevény	Korona	Nyerevény	Korona	Legnagyobb nyerevény szerencsés esetben:					
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	Korona					
1 "	20000	1 "	25000	1 "	30000	1.000,000					
1 "	10000	1 "	10000	1 "	20000	(Egy Millió)					
1 "	5000	1 "	5000	1 "	15000	1	jut. kor.				
3 "	2000	3 "	3000	3 "	10000	1	nyer.				
5 "	1000	5 "	2000	5 "	5000	1 á	600000				
8 "	500	8 "	1000	8 "	2000	1 "	400000				
30 "	300	20 "	500	10 "	1000	1 "	200000				
50 "	100	60 "	300	70 "	500	1 "	100000				
2900 "	40	3900 "	80	4900 "	130	1 "	60000				
3000 ny.	Kor. 240000	4000 ny.	Kor. 477000	5000 ny.	Kor. 898000	2 "	40000				
Negyedik osztály		Ötödik osztály		Ezen 480 nyerevény közül utoljára kihuzott kapja a jutalmat							
Betét 40 korona		Betét 32 korona									
Házás: 1900. január 31. és február 1.		Huzás: 1900. február 21. és 22.									
Nyerevény	Korona	Nyerevény	Korona								
1 á	90000	1 á	100000					1	200000	200000	60000
1 "	30000	1 "	30000					1 "	100000	100000	40000
1 "	20000	1 "	20000					1 "	60000	60000	20000
1 "	15000	1 "	15000					1 "	40000	40000	10000
3 "	10000	3 "	10000					1 "	30000	30000	6000
5 "	5000	5 "	5000					2 "	20000	20000	60000
8 "	2000	8 "	2000					3 "	10000	10000	20000
10 "	1000	10 "	1000					50 "	5000	5000	250000
70 "	500	70 "	500					400 "	2000	2000	800000
3900 "	170	3900 "	200	720 "	1000	1000	720000				
4000 ny.	Kor. 934000	4000 ny.	Kor. 1061000	1000 "	500	500	500000				
				27800 "	200	200	556000				
				30,000	nyerem.	nyerem.	Kor. 9.550,000				
						és jut.					

Az I. osztály huzása 1899. évi november 16. és 17-én lesz. A huzások a Magyar Királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közejegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. -- Sorsjegyek a Magyar Királyi Szabadalmazott Osztálvsorsjáték valamennyi elárúsítóinál kaphatók. -- Budapest, 1899. évi október hó 15-én.

MAGY. KIR. SZABADALMAZOTT OSZTÁLVORSJÁTEK IGAZGATÓSÁGA.

Lónyay.

Hazay.